

Politiek Weekboek in De Tijd

Mark De Weerd

14-5-2005

De democratie voorbij

Het was gisteren dag op dag een jaar geleden dat sp.a-voorzitter Steve Stevaert, zijn toenmalige collega's Dirk Sterckx (VLD) en Els Van Weert (Spirit), en voormalig minister-president Bart Somers een verklaring ondertekenden, waarin zij er zich tegenover de burgemeesters Dirk Brankaer (Overijse), Willy De Waele (Lennik) en Leo Peeters (Kapelle-op-den-Bos) toe verbonden om meteen na de deelstaatverkiezingen van 13 juni de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde op de federale politieke agenda te zetten. De besprekingen - geen onderhandelingen, beklemtoonde Paul Van Grembergen (Spirit), die als toenmalig Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden eveneens zijn handtekening zette - moesten volgens de verklaring leiden tot de splitsing van de kieskring. 'Vlaanderen dient daar geen prijs voor te betalen', stond letterlijk in de tekst. Indien de splitsing 'niet onmiddellijk' werd gerealiseerd, zouden de kamer- en de senaatsfracties van de drie partijen 'onverwijld' een wetsvoorstel over de splitsing van BHV goedkeuren. In antwoord op vragen van sceptische journalisten zei Somers dat het wetsvoorstel over de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde vóór het einde van 2004 goedgekeurd zou worden. De Franstalige partijen mochten dwarsliggen, voor de goedkeuring van het wetsvoorstel was geen enkele Franstalige stem nodig.

Twaalf maanden later weten de burgemeesters - en met hen heel Vlaanderen - wat de handtekeningen onder de Verklaring van 13 mei 2004 waard zijn. Het wetsvoorstel dat niet drie, maar vijf Vlaamse partijen vijf maanden later, op 11 oktober 2004, in de Kamer van Volksvertegenwoordigers indienden, wordt op bevel van eerste minister Guy Verhofstadt niet eens besproken, laat staan dat erover gestemd wordt. BHV is tot na de verkiezingen van 2007 een taboewoord. Het arrest van het Arbitragehof dat, weliswaar niet naar de letter maar onmiskenbaar naar de geest, het parlement verplicht tijdens deze legislatuur en dus vóór de verkiezingen van 2007 een einde te maken aan de discriminatie van de Vlaams-Brabantse kandidaten bij de kamerverkiezingen, wordt als een ordinair vodge papier naar de prullenmand verwezen. Paris vaut bien une messe - als de Franse koningskroon een mis waard was, mag voor een ministerportefeuille of een parlementair mandaat de rechtsstaat toch wel enig geweld worden aangedaan - of niet soms?

Na 46 soms vindingrijke, soms waanzinnige voorstellen en een wit konijn met gebroken pootjes en één oor, hebben de BHV-onderhandelaars dinsdagavond de handdoek in de ring gegooid. Gelukkig maar, zou men zeggen, want de toegevingen die de Vlaamse delegatie bereid was te doen in ruil voor de splitsing van BHV scoorden hoog op de schaal van het politieke onfatsoen. Vier van de vijf Vlaamse partijen waren zelfs bereid het territorialiteitsbeginsel, het fundament onder de Belgische bondsstaat, weg te graven en de Franse Gemeenschap extraterritoriale bevoegdheden in Vlaamse gemeenten te schenken. VLD-voorzitter Bart Somers zei vorige week dat hij de Franstalige partijen wilde behoeden van de 'stommiteit' niet in te stemmen met de 'redelijke eis' van de splitsing van BHV. Gelukkig zat Spirit mee aan de onderhandelingstafel om te beletten dat Somers en zijn VLD een nog grotere stommiteit begingen.

Pyrrusoverwinning

BHV wordt niet gesplitst. De federale regering boert voort. Premier Verhofstadt

en koning Albert zijn in hun nopjes omdat een crisis vermeden is. De Franstalige partijen weten dat het volstaat ermee te dreigen de alarmbel te luiden om de Vlaamse meerderheid uit te schakelen. De 6 miljoen Vlamingen, die al grondwettelijk geketend en gekluisterd waren door bijzonderemeerderheidsregels en de taalpariteit in de ministerraad, zijn nu helemaal een politieke minderheid geworden. In België kan een rechtmatige en redelijke politieke doelstelling niet meer langs democratische weg worden gerealiseerd.

De gitzwarte onweerswolken die aan het begin van de week boven de Wetstraat hingen, zijn naar het Martelaarsplein afgedreven. De Vlaamse regenboogregering zit in een diepe crisis, waarvan ze niet gauw zal herstellen. Het CD&V/N-VA-kartel voelt zich bedrogen door zijn coalitiepartners. De verontwaardiging vlamde op het gezicht van de twee partijvoorzitters, Jo Vandeuren en Bart De Wever. Waren CD&V en de N-VA dan echt zo naïef te geloven dat de VLD ooit maar een ogenblik bereid zou zijn haar premier op te offeren om een 'redelijke eis' te realiseren? Waren ze zo naïef te denken dat Steve Stevaert voor de splitsing van BHV zijn comfortabele plaats in het midden van het bed zou opgeven en de liberalen zou laten vallen?

Hoe moet het nu verder in Vlaanderen? In normale omstandigheden zou het CD&V/N-VA-kartel door middel van een constructieve motie van wantrouwen een nieuwe regering vormen met het Vlaams Belang. Het cordon sanitaire rond die partij maakt van Vlaanderen echter een abnormaal land. Er zit voor de vijf partijen van de regering-Leterme niets anders op dan de wonden te likken en voort te doen, al zal dat nog voor lange tijd en misschien wel tot 2009 in een ijzige sfeer zijn.

In het Franstalige kamp kan de vreugde intussen nauwelijks op. Maar de BHV-overwinning zou best wel eens een Pyrrusoverwinning kunnen zijn, die als een boemerang in het gezicht van de Franstaligen terugkeert. De Vlaamsgezinde opinie is de voorbije dagen duidelijk geradicaliseerd. Indien er nu naar de kiesintenties wordt gepeild, haalt het Vlaams Belang moeiteloos 30 procent. Na de verkiezingen 2007 zal het communautaire contentieux niet meer naar een Forum kunnen worden versast. Het crisisschuwe koninklijk paleis mag zich voorbereiden op een lange politieke crisis. In de communautaire onderhandelingen van 2007 zal het niet alleen over de onontkoombare splitsing van BHV gaan, maar ook over de splitsing van een flink pakket nu nog federale beleidsmateries. Over twee jaar wordt de Belgische staat verder uitgekleeft.

01:00 - 14/05/2005

Copyright © De TIJD